

geprojecteerd is! Verder is het uit maquette en tekening duidelijk, dat de groeve niet alleen naar het Zuiden, maar voornamelijk naar het Westen tot aan het Jekerdal, uitgebreid zal worden. Over voorlichting gesproken!

Zo zou men door kunnen gaan en wijzen op het wel zeer eigenaardige feit, dat de L.F.V.V. (Limburgse Federatie voor Vreemdelingenverkeer) de maquettes van de Enci als onderdeel van haar tentoonstelling in het hele land vertoont om propaganda te maken voor Limburg, met een opschrift, waarop vermeld wordt dat, „de natuur meestal alles weer na korte tijd herstelt.” Dit kan gedeeltelijk juist zijn voor natuurschoon, het is zeker niet juist voor cultuurmonumenten, zoals historische gebouwen en onderaardse eeuwenoude steengroeven.

Maar, zal men vragen, staat er dan niets tegenover dit geweldige offer? Het is weer de „Gazet”, die het publiek gerust wil stellen:

„We kregen van de Enci de verzekering, dat het plan ter verfraaiing van het afgegraven deel met de aanleg van een bos-, vijver- en wegenplan als een uitgestrekt ontspanningsgebied voor Maastricht alle aandacht van de Enci blijft houden.”

Het blad meent blijkbaar, dat men het hier maar mee moet doen.

De Enci eist, terecht, zekerheid dat er merkel beschikbaar is, voor zij kapitaal in een nieuwe fabriek gaat steken. Maar daartegenover had men toch meer dan de bovenstaande verklaring mogen verwachten. Het mag daarom werkelijk verontrustend heten dat in het officiële bericht over voorwaarden, die door de regering aan de Enci gesteld zijn of zullen worden, niet gerept wordt.

Tenslotte kan opgemerkt worden, dat het nu Gedeputeerde Staten van Limburg zullen moeten zijn, die de concessie aan de Enci verlenen, op grond van de provinciale afgravingsverordening. Zojuist hebben Gedeputeerde Staten een Commissie benoemd, die advies uit zal moeten brengen over de afbakening van het af te graven terrein, zonder de grootte daarvan aan te tasten. Hierin zijn ook twee vertegenwoordigers van het Natuurhistorisch Genootschap benoemd, n.l. Dr. E. M. Kruytzer en Drs. R. Kofman. Binnenkort zal deze commissie geïnstalleerd worden.

Zo ziet het er dus voor de St. Pietersberg zeer somber uit en deze beschouwing kan daardoor niet anders dan in mineur gesteld zijn. Dit mag echter niet tot pessimisme leiden.

Deze gebeurtenissen moeten ieder ervan overtuigen, dat hij een taak heeft in de strijd voor de culturele goederen van ons volk, waarin niemand gemist kan worden. Laat men beseffen, dat sinds de vorige eeuw dit bereikt is, dat thans de stadspoorten van Maastricht niet meer gesloopt zouden worden, men zou er iets anders op vinden als zij het verkeer belemmerden. Moge zo ook de tijd komen, dat men het behoud van natuur- en cultuurhistorische monumenten als een algemeen belang ziet, zodat men bij een geval als het huidige zou zeggen: „Daar een cementfabriek bouwen? Dat kan daar niet!!!”

R. KOFMAN.

Maastricht, 9 Dec. 1948.

WANTSENNIEUWS UIT MIDDEN LIMBURG

door
RENÉ COBBEN
(Wageningen)

In mijn vorig artikel besloot ik met de vangst van *Aradus cinnamomeus*, een wants waarbij steeds de mannetjes macropter en de wijfjes meest brachyppter zijn.

Eén enkele vondst echter bij Herkenbosch op 23-III-1946 achter schors van een jonge lork leverde een massa ♀♀ op, die juist allen macropter waren. In Midden Limburg is deze soort overal aan te treffen, ook achter schors van spar en lork. Ook wordt jeneverbes, els, berk en wilg vermeld. Enkele ex.ex. sleepte ik wel eens van kruiden. Te Vlodrop vond ik op 23-XII-1943 veel ex. een paar cm. onder de grond achter denneschors; eveneens op 4-I-'46 te Herkenbosch. Ik ving deze diertjes altijd op gezonde bomen. Zij schijnen soms in scharen onder schors van zieke dennen voor te komen. Ofschoon sommigen *Aradus* als de oorzaak van de dennenziekte houden, beschouwen anderen haar voor secundair (Reh.).

Men vermoedt tegenwoordig, dat de *Aradiden* zich met het onder boomschors groeiend mycelium van paddestoelen voeden. *Aradus depressus* F. trof ik slechts éénmaal aan met larven (Herkenbosch) in boomstronken van de

populier. De zijranden van het pronotum zijn naar voren toe vuil wit. De buitenranden van het corium aan de basis zijn als 'n dun vliesje verlengd en eveneens vuil wit. Kop, sprieten, pronotum en scutellum zijn donkerbruin en het membraan heeft een donkere bijna ongeaderde vlek. Het diertje heeft een grilliger voorkomen dan *A. cinnamomeus* Pnz.

Van *Xylocoris cursitans* F a l. komt de brachypter-vorm hier veel voor onder loslatende schil van gekapte dennen.

De zeldzame *Dufouriellus ater* D u f. vond ik te Roermond in aantal achter schors van dode spar en weidpalen van populier. Het is een zwartglanzend langwerpig diertje ($2\frac{1}{4}$ mm), met lichtbruine sprietleden, tibiae en tarsen; het gedeelte van het membraan in de hoek, gevormd door de cunei, is witachtig.

Hierbij vermeld ik nog verschillende soorten, die ik overwinterend achter schors aantrof; het zijn dus geen uitgesproken schorswantsen.

Achter korstplaten van plataan:

Lygus kalmi L., *Lygus pubescens* Reut., *Anthocoris confusus* Reut., *Anthocoris nemorum* L., *Anthocoris nemoralis* F., *Anthocoris gallarum ulmi* De G., *Lyctocoris campestris* F., *Camptobrochis lutescens* Schill., *Orius majusculus* Reut., *Orius minutus* L.

In schorsholten van plataan: *Eurydema olivaceum* L. var. *flavata* Schrk.

Achter schil van acacia: *Heterogaster urtica* F.

Achter schors van wilg, in aantal: de zeldzame *Anthocoris limbatus* Fieb. te Roermond en ook *Anthocoris nemorum* L., *Tingis cardui* en *Orius*.

Achter schors van lork, den en spar: *Gastrodes grossipes* Deg., te St. Odiliënberg, Melick, Echt, Beegden en Horn. Verder: *Heterogaster urticae* F. met larven, *Macrodera micropterum* Curt. en *Sphragisticus nebulosus* Fall.

In vermolmd hout in droog heidegebied te Herkenbosch: *Ceraleptus lividus*, Stein., en *Neottiglossa pusilla* Gmel. Achter loslatende schil van een gevelde populier te Roermond, op 5 m afstand van de Roer: de oeverwants *Charoscirta cocksi* Curt.

De netwantsen (Tingidae) vertonen ook dat platte uiterlijk, zoals de schorswantsen, maar de bovenvleugels en het pronotum zijn goed ontwikkeld. Een zeer dankbaar object zijn zij

onder de loupe. Het is een genot om dat netwerk te bekijken; het is bij elke soort verschillend en zeer kunstig gevormd.

Gemakkelijk kunnen we kennismaken met *Tingis cardui* L. (zie fig. 3). Ondanks de regen

Fig. 3.
Tingis cardui L.

dcl. R. H. Cobben

en stotende wind ziet men de bijna ovale witgrijze schilfers onbeweeglijk tussen de stekels van het spinnewebachtig behaard omwindsel van *Cirsium vulgare*. De warme adem doet die schilfers tussen de stekels voortbewegen.

Van *Cirsium arvense* klopte ik de zeldzame *Tingis ampliata* H.S. te Maasniel, St. Odiliënberg en Haelen. Deze is groter dan de vorige en heeft bredere randen aan het pronotum. Enkele netwantsen van het genus *Monanthia* leiden een monophaag leven, waarop hun soortnaam ook wijst.

Monanthia symphyti Vall. trof ik aan in zeer groot aantal met larven in Breda en Werkhoven op *Symphytum officinale*.

Monanthia echii Schrk eveneens in groot aantal met larven op *Echium* te Vlodrop, Herkenbosch, Maastricht en Melick, meer ♂♂ dan ♀♀. Te Herkenbosch ving ik op 19-III-1946, 1 ♀ achter schors van een weidepaal.

Deze soort schijnt ook op *Anchusa* en *Cynoglossum* voor te komen en veroorzaakt volgens Weber hierop galvorming.

Monanthia humuli F. komt voor op *Myosotis*; kleine zwarte vlekjes op bladen en stengels verraden terstond de aanwezigheid van deze soort met de bedoornde zwarte larven. Snellen van Vollenhoven vermeldt deze soort uit Leiden in nesten van zangvogels. Tevens wordt zij van hop geciteerd.